

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Hansen, Rasmus.

Fra Danmarks Trængselsaar 1864 : Erindringer
der ovre fra Mysunde, Dybbøl og Als : Skildret
paa Rim af en gammel Veteran, fhv. Menig ved
18. Regiment.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kbh. : H. E. Jensen, 1899

Fysiske størrelse | Physical extent:

27 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KGL. BIBLIOTEK

RASMUS HANSEN

FRA DANMARKS
TRÆNGSELSRAR 1864

[1899]

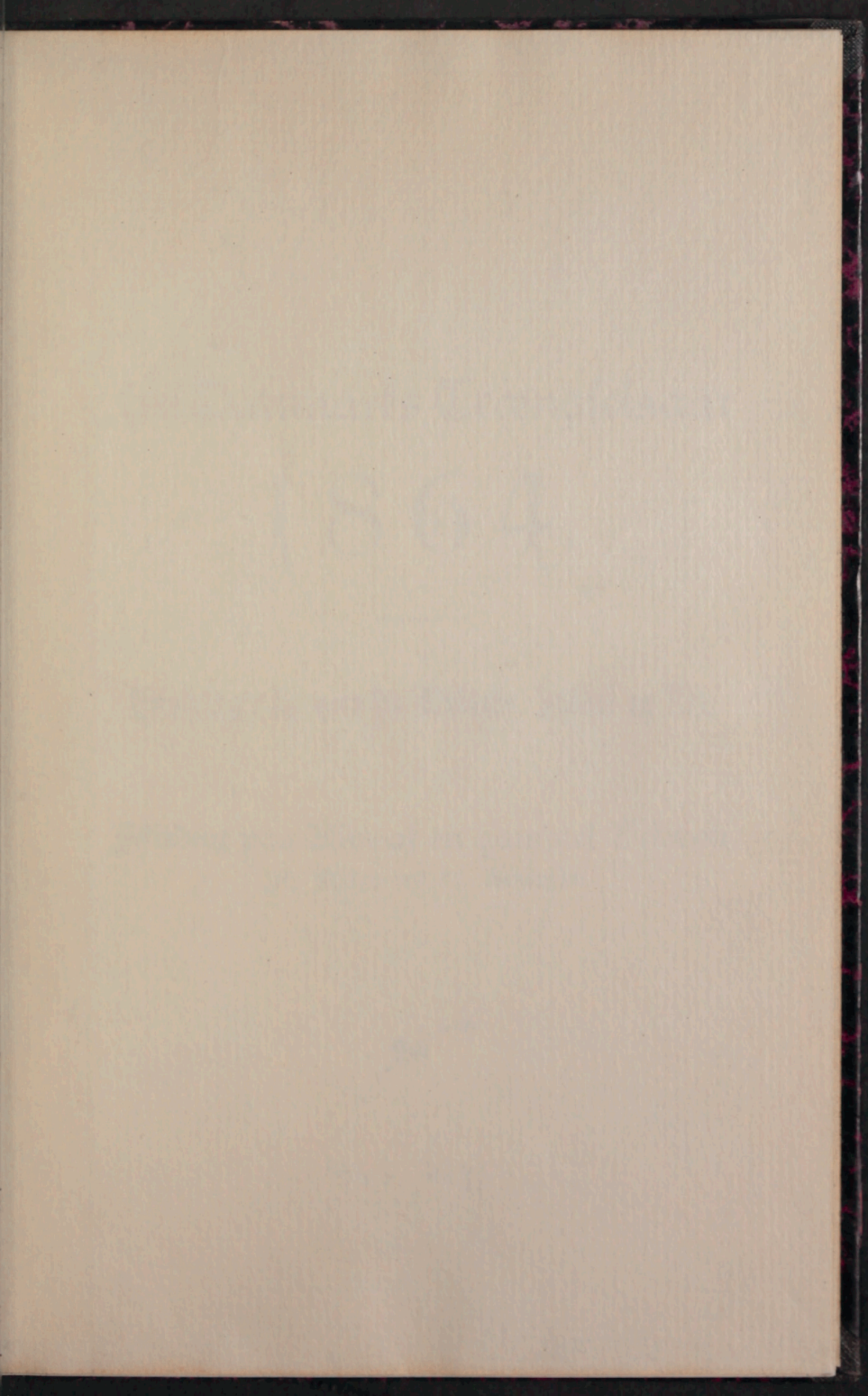
38-55

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020355752

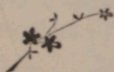
W. H. J. J. J.

Fra Danmarks Trængselsaar

1864.

Erindringer derovre fra Nysjunde, Dybbøl og Als.

Skildret paa Rim af en gammel Veteran,
fhv. Menig ved 18. Regiment.

1947 4131

X

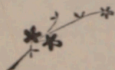
W. H. P. P.

fra Danmarks Trængselsaar

1864.

Erindringer derovre fra Nysjunde, Dybbøl og Als.

Skildret paa Rim af en gammel Veteran,
fhv. Menig ved 18. Regiment.

1947 4131

X

1808

4081

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Tilgnet

Foreningen 18de Regiment

i Anledning af 35-Marsdagen for Føgtningen ved Mysunde
den 2. Februar 1864.

Forsattet af fhv. Menig ved Regimentets 7. Kompagni,
Nr. 405, Rasmus Hansen af Nørreballe.

1871

REPORT OF THE SECRETARY

OF THE BOARD OF SUPERVISORS OF THE STATE OF CALIFORNIA

FOR THE YEAR 1871

ASSEMBLED AT THE CITY OF SACRAMENTO, CALIFORNIA, ON THE 15TH DAY OF JANUARY, 1872.

BY THE SECRETARY, J. H. HARRIS.

Erindringer fra Krigen 1864.

Records for 1881

Indledning.

Her en lille, besteden Krans, jeg bandt
Af Minder derovre fra Slesvig, jeg fandt.
Det er Minder fra Mysunde, Dybbøl og Als,
Jeg har fæstet i denne simple Krans.

Den 1. Februar: Hjenden gaar over Ejderen.

Hist nede ved Ejderen der stod vi paa Bagt,
Hvor Hjenden gif over en vinterkold Nat.
Prøjjernes Hjelme straaled' i gyngende Dans
I den opstaaende Vintersols herlige Glans.

For det østrigste Kavaleris snehvide Dragt
Maatte selv Wintermarken blegne i sin iskolde Pragt.
Med vajende Faner og Fjerbuste svajer de fremad fra Syd,
Mens de rappe Blodhestie snuser lidt isty.

Den 2. Februar: Fægtningen ved Mysunde.

Vore Hornsignaler nu kalde paa os;
 Det er ikke Meningen her at slaas,
 Vi skal trække os tilbage til Mysunde By
 For der bag vore Skanser at søge et Ly.

Dagen efter alle Fjendens Batterier køres op,
 Kanonerne rettes, deres Ild lysér op.
 De sendte en Hær af Granater paa Trods,
 De vilde nu se, om vi Danske kan slaas.

Vore gamle Kanoner nu rolige laa
 Og tænkte: „Skal det være saadan? Saa lad gaa!“
 De dundrende slynged' Granaterne ud:
 „Saa lad os da prøve det tykke Mod.“

Deres Infanteri i Terrænet kom frem,
 Vi stod der saa rolige og ventede dem;
 Men da de ere komne os nær paa Skud,
 Vi sendte vore gamle Spidskugler ud.

Den Salve den var nok ikke omsonst;
 De havde ej ventet en saadan Bekomst.
 Trukken sammen i Kolonner de stormede frem;
 Men de maatte hurtigt tilbage igen.

Granaterne springe og Kuglerne slaa,
 Snart flere Døde og Saarede vi faa.
 Vore Geværer og Kanoner giver hurtigt Ild
 Og sender vor Fjende det skarpe Projektil.

I flere Timer nu frem og tilbage det gaar,
 Mens Krudtrøgen hen over Slagmarken staar.
 Mysunde By har de nu stude i Brand,
 Granaterne syder i Sliens Vand.

Min bedste Kammerat nu saaret de har.
 Paa forslagte Rifler man bort ham bar;
 Men under Kanonerens Torden og Lyn
 Slaas vi, sværtede af Krudtrøg med rynkede Bryn.

Til Kroen dernede de Saarede man bæ'r,
 Der over vore Læger deres Kærligheds Færd.
 Med et blev den straatakte Kro stude i Brand,
 Og ud ad Binduerne maatte alle Mand.

Paa Vogne med Halm blev de Saarede lagt
 For hurtigt til Flensborg at blive bragt.
 Med et det flammende Straatag gled ned,
 Vore Læger var de sidste, som gennem det stred.

Saa maa Fjenden da frem med det hvide Flag;
 For her kan han ikke sejr: i Dag.
 De bad om at faa deres Døde hjem,
 Og det blev da ikke nægtet dem.

Her faldt da vor første danske Officer;
 Men efter ham fulgte snart fler og fler;
 Men fra 2det Kompagni det lydeligt lød:
 „Vi vil hævne vor brave Kaptajns Død.“

En Artillerist skal straffes for sandt;
 Han har druffet for meget af det 8 Graders Band.
 Under Kampens Hede Rusen hurtig forsvandt,
 Han fik ingen Straf, men blev Dannebrogsmænd.

Her tog vi altsaa den første Tørn,
 Her slænged' vi Bingen paa den præfiste Ørn.
 Og mens Ilden flammer af Mysunde By,
 Maatte Prøjserne fra vore Skanser fly.

Den 5. Februar: Retraiten fra Dannevirke.

Paa Dannevirkes Skanser vi stod nu paa Bagt;
 Vi skulde jo vogte den kostbare Skat;
 Men Ihen bandt Slien saa stærk og saa glat,
 For Fjenden havde Frosten nu Bro til os lagt.

Den Æte om Afrenen kom der Ordre saa brat,
 At Dannevirkestillingen skal rømmes i Nat,
 Disse Skanser, hvor Ryes Brigade holder Bagt,
 Disse Skanser, hvortil vi vor Lid havde sat!

J mangt et Dje en Taare man saa:
 „Hvordan skal det gamle Danmark dog gaa?
 Fjenden med sin store Overmagt
 Vil omgaa vor Stilling i denne Nat.“

Vi traster nu alle af Sted imod Nord,
 I flere Timer her mæles ikke et Ord.
 Sneen den falder saa jævnt og saa blødt.
 Nu sover vore Kære derhjemne i ra sødt.

Fremad, bestandig fremad det gaar.
 Den næste Middag vi Flensborg naar.
 Da de Danste i Flensborg saa os rykke ind,
 Var der mange af dem, der fik Taarer paa Kind.

De vidste, at Fjenden efter os rykker frem,
 De vidste, at her kan man snart vente dem.
 Vi havde vor Lid til Dannevirke sat,
 Hvor var det dog tungt, vi det havde forladt.

Et Stykke fra Flensborg en Robbermølle laa,
 Saa vidt jeg mindes det, løber der en Aa,
 Der skal vi nu ned, og staa Vagt i Nat,
 For der kan man vente et Overfald brat

Vi stod da der, bag de nøgne Træer,
 Mens Maanen fra Himlen saa koldt til os ler.
 Sneen den søg mellem Træer og Krat,
 Det var bidende koldt denne Nat.

Dog Natten forløb, og Dagen brød frem,
 Nu skal vi atter paa Marchen igen;
 Men da vi ere komne et Stykke frem,
 Saa kommer der Kontraordre igen.

Ind paa en Snemark marchere vi maa
 For der i Kompagnikolonner at gaa.
 Hvis fjendtligt Rytteri stormer frem
 Skal vi slutte Karré for at afflaa dem.

Men Dagen forløb, og Natten brød frem,
 Nu maatte vi atter paa Marchen igen.
 Vejen var blevet saa iset og glat,
 Foden begyndte at blive øm og mat.

I Grøfterne Heste og Vogne nu laa.
 Vi saa Soldater for Kanoner at gaa.
 Men fremad, bestandig fremad, vi gaa,
 Den næste Dags Aften Dybbøl Mølle vi saa.

Paa Markerne maa vi marchere ind;
 Vi skal jo paa Forpost i Nat igen.
 Der nede i Skoven vi tænder en Ild
 For derved at varme os af og til.

Vi havde jo hverken vaadt eller tørt,
 Vor Mave var slunken, vor Hals saa tør;
 Men danste Soldater taber aldrig Humør,
 Om ogsaa Halsen er bleven lidt tør.

Dagen efter Naturalforplejning der kom,
 Og nu var vor Mave ikke mere tom.
 Da vi naaede Aften, Afsløsning vi fik,
 Og over til Alsø nu hurtigt vi gik.

Dannevirkes Rømning, den var nu endt,
 For os var det gaaet lidt temmelig sent.
 Nu fik vi da Lov, at hvile os lidt,
 Saa kom vi paa Forpost paa Dybbøl saa tidt.

Den 22. Februar: Jagtninger paa Markerne foran
Dybbøl Skanser.

Derovre paa Dybbøl der stod vi paa Bagt
I Sneføg og Kulde baade Dag og Nat.
Mod Jorden vi stamped' vor frozne Fod
For at faa lidt Lø i det isneede Blod.

Langt ude paa Marken der stod jeg paa Bagt
Tillige med flere Kammerater en Nat.
Bed Daggry myldrede Brøjsjerne frem;
Men det kan nok hælde sig, nu blev der Spænd.

Geværerne knalded', og Kuglerne pib,
Mens Krudtrøgen hen over Snemarken drev;
Men de var saa mange, vi alt for faa,
Snart flere Kammerater paa Balpladsen laa.

Nu rast over Marken avancered' de frem;
Men her stod vor Ræde og tog imod dem.
Geværerne knalder nu atter paa ny
Og sendte Fjenden det dræbende Bly.

Men to imod ti kunne længe ej staa.
Signalet nu lyder tilbage at gaa,
Forstærkning vi fik bag næste Hegn,
Hvorfra vi dem sendte vor Kugleregn.

Mod Aunbjergbakke avancered' de frem;
 Men den var besat af danske Mand,
 Og før skal Sneen farves af Blod,
 Førend de vil rømme den Plet, hvor de stod.

Tre Gange prøver Fjenden at storme frem,
 Hver Gang blev han drevet tilbage igen.
 Alle Begne Granater og Kugler slaar ned,
 Saa mangan Soldat her i Dødskamp sig vred.

Tilfaldt Kaptain Ahlmann la'r blæse „Retirer“;
 Det er blevet ham klart, vi kan ikke mer.
 Vi traf os tilbage til næste Hegn,
 Hvorfra vi dem atter sendte vor Regn.

Men Prøjserne stormede mod os paany,
 Her kæmpes nu med Bajonetter og Bly;
 Men de var saa mange, vi kun saa saa,
 Vi maatte atter tilbage gaa.

Fra Skanserne drøner nu Skud paa Skud,
 De vilde jo vide, hvordan de saa ud.
 Granater og Kugler fik Fjenden immer mer,
 Og nu maa de styndsomst blæse „Retirer!“

De fik da ikke vore Skanser den Dag;
 Men maatte gaa bort med usorrettet Sag.
 Men de dog nok fik en Fornemmelse af,
 Det blev ikke saa let vore Skanser at ta'.

Saa blev da vor Ræde ført frem paa ny
 For atter at slaa for det dræbende Bly.
 I Lusten vor Fane nu vajer saa rød,
 Saa mange blev saaret, saa mange blev død.

For mig blev den toogtyvende Februar
 En meget alvorlig Mærkedag:
 Thi skønt jeg holdt ud til det sidste Slag,
 Forbandt mit Helbred dog aldrig den Dag.

Dg siden herefter saa mangen en Nat
 Vi stod foran Dybbøl Skanser paa Bagt.
 Den sidste Blet Jord af Slesvigs Land,
 Den vilde vi værges til sidste Mand.

Fjenden anlagger Batterier, beskyder Stillingen uafbrudt
 til 18. April og bombarderer Sønderborg.

Fjenden byggede Batterier ved Dag og ved Nat;
 Paa Broegerland det første blev lagt.
 Med Spidsgranater, beslagt med Bly,
 Flankeres vore Skanser nu til Nr. 7.

Og: „Broager, Satterup, Aonbjerg, dæk!“
 Det lød nu i Dage og Nætter immer væk.
 Saa snart som derovre glimter en Ild,
 Saa springer i vore Skanser et lyst Projekttil.

Snart: „Kofkebøl, Dybbøl, Sandbjerg, dæk!“
 Det lød tilligemed de andre immer væk.
 Treverser maa vi grave for at dække os af og til;
 Vi kan næsten ikke staa for den Ild.

Men under Kanonerne's forduende Brag
 Vi kæmpede under vort gamle Flag.
 Med Spidsgranater de dænged' os til,
 Hermed blev de ved til attende April.

Ratten mellem første og anden Pinsedag,
 Da vilde de atter prøve et Slag.
 I Malm og Mørke de stormede frem;
 Men vi fik dem drevet tilbage igen.

Uden Varjel de Sønderborg stod i Brand,
 Flammerne sliker til Alsunds Vand,
 Ilden lyser op i den mørke Nat,
 Stræksflogne flygte Beboerne brat.

Granater slaar ned i den brændende By,
 Ild og Røg hvirvler højt imod Sky.
 Trods Soldater og Brandfolk arbejder alle Mand,
 Saa er det umuligt at slukke den Brand.

Ilden belyste det gamle Slot,
 Som laa der nede saa stummelt og graat.
 Jeg stod paa Skansen Nr. 5 paa Bagt ;
 Jeg glemmer aldrig Sønderborg den Nat.

Vor Konge besøger nu Skansen Nr. 2,
 Her var det, den kække Løjtnant Anker stod.
 Og mens Granaterne hviner fra Broagerland,
 Dekoreres Løjtnant Anker af sin Konges Haand.

I Jorden graver Fienden sig frem hver Nat,
 Nu vil de have vorre Skanser sat.
 Palliader og Blokhuse er splindred' som et Brædt,
 Vi har snart ikke en Kanon paa Lavet.

Vi lyttende staar paa vor Skanse paa Bagt
 Og venter paa Angreb ved Dag og ved Nat.
 Bajonetten er paa, Geværet er ladet,
 Vi venter den sidste Storm saa brat.

Den 18. April: Stormen paa Hybbøl Skanser.

Saa endelig kom da den attende April,
 Hvor Hundred af tyffe Kanoner spyr Ild.
 Granater og Bomber alle Vegne slaar ned
 Saa Jorden maa ryste og bæve derved.

Da pludselig stondsfer Kanonerens Drøn.
 Alle Projsernes Stormkolonner brød frem.
 De skal atter kæmpe med danske Mænd,
 Der ikke vil vige en Tomme for dem.

Bore Officerers tordnende Kommandoraab lød:
 „Fremad, Soldater! vi vil kæmpe paa Liv og Død!“
 Sabler, Bajonetter og Kolbestød
 Blinker i Aprilsolens varme Blød.

Her blev et forfærdeligt Myrderi,
 Benner og Fjender segner om som Lig.
 Bore Officerer og Soldater slaas med Lovemod,
 Hvor randt her dog meget Helteblod.

Alle Vegne Geværernes knitrende Lyd,
 Officerer og Soldater falder jaaret og død.
 Alle Vegne saa er det en Gru at se,
 Alle Vegne saa mejer nu Dødens Le.

Vor Garde avancerer nu i Stormskridt frem,
 Ved Dybbølmølle faar den Kontraordre igen.
 Den skal dække vor Flanke i det store Slag,
 Paa flere Skanser vajer alt det tykke Flag.

Med Bajonet nu vor 8de Brigade stormer frem,
 Den vil tage vore tabte Skanser igen;
 Men Fjendens Reserver vælter frem fler og fler,
 Og snart har vi ingen Skanser mer.

Nu imod Prøjsernes mange Mand
 Kan vi ej længer holde Stand,
 Vi trænges tilbage nu mer og mer,
 Og endelig lyder Signal: „Retirer“.

Ud af Rugler og Krudtrøg vi maa
 Bugte til Als for et Fristed at naa.
 Granaterne syder i Alsjunds Vand,
 Nu vil de styde vor Bro i Brand.

Bore Møllerbatterie derovre paa Als
 De dækker nu højre Flanke for os,
 De dundrende slynger Granaterne ud:
 „Saa skal vi da føle det prøjsiske Mod“.

Vore Livgardister vil atter slaas,
 Deres Kugler dækker venstre Flanke for os,
 Vor Overgeneral har den Plan jo lagt,
 At begge vore Fløje skal dækkes straks.

Vore Brobatteriers voldsomme Ild
 Nu spiller med Fjenden Granaternes Spil.
 Forbløffet maa de standse deres raske Marsch;
 De vilde ellers gerne været med os til Als.

Granaterne springer og sprøjter i Vand,
 Vore Pionerer staar rolig med Luntten i Haand,
 Da vor sidste Mand til Alsø slap,
 Saa brændte de hurtig Pontonbroen af.

Den Sejr, som Fjenden her den Dag vandt,
 Den Glorie hurtig igen forsvandt.
 De fik kun en sammenskudt rygende Grusruin,
 Hvor deres Granater havde rodet som Svin.

Den 29. Juni: Fjenden overrumpler og tager Als.

Saa kom da paa Als den sidste Nat,
 Omringet af Brojsere blev vi saa brat.
 Vi var jo paa Stansarbejde sat,
 Vi fik ikke engang Geværerne fat.

Som en Snog skød de frem i den mørke Nat,
 De trodsed „Kolf Krage“, som der laa paa Bagt,
 Bed Daggrøn den kasted' Granaterne ind;
 Men her var nu intet at gøre for den.

En Regn af Kugler kom hvinende brat,
 Det var ikke muligt at slippe den Nat.
 Mens vor lille Armé sejles over til Fyn,
 Maatte vi følge med til Rodsel og Brünn.

Af Uhlener escorteret vi til Flensborg kom,
 I dansk-tyst Kirke fik vi foreløbig Rum.
 Men de ædle danske Hjerter, som der vi fandt
 Vil aldrig glemmes af den fangne Soldat.

Seg ved, at mit gamle 18de Regiment
 Har kæmpet paa Als, saa de kan være det bekendt.
 Seg ved, at Overmagten her var saa stor,
 At tilsidst paa vor Flaade de maatte gaa ombord.

Forløbet er nu siden femogtredive Aar,
 For mig staar alt klart, som var det i Gaar,
 Og vore Minder fra Mysunde, Dybbøl og Als
 Skal bevares af os som en dyrebar Stat.

Jeg sidder nu her som en gammel Invalid,
 Og maa i Mørke fordrive min Tid.
 Mine Ben ere lamme, mit Lys er slukt,
 Mit Helbred har i mange Aar været brudt.

Saaledes er der gaaet snart fjorten Aar,
 Bestandig de veksler med Vinter og Vaar.
 Dog et Lyspunkt har jeg i min mørke Nat:
 Mit Fædreland ofred' jeg min bedste Kraft.

Tit iler min Tanke ad Dybbøl til,
 Hvor vi stod derovre for Prøjsernes Sid.
 Vel drak denne omstridte Jord meget Blod;
 Men Fjenden naaed' aldrig at kue vort Mod.

Vore Brødre derovre, som saa længe holdt Stand,
 Dem jager nu Prøjserne ud af Land;
 Men vort danske Sprog, som tales af deres Børn,
 Vil aldrig blive fuet af den prøjsiske Drn.

Vi venter paa en lysende Morgengry,
 Da vor Fane derovre skal vaje paa ny,
 Vi haabe at faa tilbage den dyrebare Skat,
 Som de raned fra os ved Vold og Magt.

Aftentaagerne sig sænke,
 Duggens Berler Graven stænke,
 Drysser mildt de Blomster smaa.
 O, at de dog falde skulde!
 Tit har deres Moder vugget
 Dem i Søvn, da de var smaa.

Lyst vor Sprog vi høre hviste,
 Danste Kvinder frem sig liste,
 De komme nu til Graven hen;
 De lægge Kranse der saa stille,
 Mens paa Graven Taarer trille, —
 De græde over disse Mænd.

Begræde De en Ven, en Broder?
 Er der maaste en gammel Moder,
 Hvis Søn i Graven slumrer sødt.
 O, Danmark, du vor gamle Moder,
 Paa disse Dybbøls tabte Forder
 Har dine Sønner blegnet, blødt!

Der nede sover de saa stille,
 Om Graven hvister Vinde milde:
 O, vi skal aldrig glemme dem.
 Fra Broager Binden sujer,
 Smaa Bølger Bemmingbaand nu kruser,
 Kom, lad os gaa saa stille hjem.

Vil det aldrig mere dages?
 Faa vi aldrig mer tilbage
 Sønderjyllands tabte Strand.
 Derovre danske Kvinder græde,
 De tør næsten aldrig kvæde
 En Sang fra deres Moderland.

Mangen Vinters Storm har fuset,
 Sneen dækker Mark og Huse,
 Der er gaaet mange Aar.
 Vel er vi kun ymaa og svage,
 Har kun Minder nu tilbage;
 Men gamle Danmark dog bestaar.

